

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**Львівський національний університет імені Івана Франка**  
**Факультет педагогічної освіти**  
**Кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи**

**Затверджено**  
на засіданні кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи  
факультету педагогічної освіти  
Львівського національного університету імені Івана Франка  
(протокол №1 від 30.08.2021 р.)

Завідувач кафедри Клюєв проф. Островська К.О.

**Силабус з нормативної дисципліни «Психологія вищої школи»,  
що викладається в межах ОПП для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти  
спеціальність 231 Соціальна робота ОПП «Соціально-психологічна реабілітація»**

Львів 2021 р.

<b>Назва дисципліни</b>	Психологія вищої школи
<b>Адреса викладання дисципліни</b>	м. Львів, вул. Туган-Барановського,7
<b>Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна</b>	Факультет педагогічної освіти, кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи
<b>Галузь знань, шифр та назва спеціальності</b>	23 Соціальна робота, 231 Соціальна робота
<b>Викладач (-і)</b>	Субашкевич Ірина Романівна, кандидат психологічних, доцент, доцент кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи.
<b>Контактна інформація викладача</b>	ел. пошта: iryna.subashkevych@lnu.edu.ua
<b>Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються</b>	П'ятниця 13.30–14.50 – по чисельнику (кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи, вул. Антоновича, 16) П'ятниця 13.30–14.50 – по чисельнику (кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи, вул. Антоновича, 16)
<b>Сторінка курсу</b>	<a href="https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/psykholohiia-vyshchoi-shkoly-231-sotsial-na-robota-mahistr-denna-forma">https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/psykholohiia-vyshchoi-shkoly-231-sotsial-na-robota-mahistr-denna-forma</a>
<b>Інформація про дисципліну</b>	Курс «Психологія вищої школи» призначено для магістрів першого року денної та заочної форми навчання. Психологія вищої школи вивчає закономірності функціонування психіки студента як суб'єкта навчально-професійної діяльності та специфіку науково-педагогічної діяльності викладача, а також соціально-психологічні особливості професійно-педагогічного спілкування та взаємин викладачів і студентів.
<b>Коротка анотація дисципліни</b>	Дисципліна «Психологія вищої школи» є нормативною дисципліною з спеціальності <u>231 Соціальна робота</u> для освітньої програми Соціально-психологічна реабілітація , яка викладається в <u>1</u> семестрі в обсязі <u>3</u> кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).

<p><b>Мета та цілі дисципліни</b></p>	<p>Мета курсу: забезпечити професійну компетентність соціальних працівників (магістрів) з основ психології вищої школи, психологічних особливостей діяльності студентів і викладачів в умовах освітнього процесу закладу вищої освіти.</p>
<p><b>Література для вивчення дисципліни</b></p>	<p><b>Базова</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Барановська Л. В. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посібн. / Л. В. Барановська. – К. : НАУ, 2015. – 240 с.</li> <li>2. Галузинський В.М., Євтух М.В. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні. / В.М.Галузинський, М.В. Євтух– К.: ННТЛ, 2010.</li> <li>3. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Підручник. 2-е вид. – К.: Каравела, 2008. – 352 с.</li> <li>4. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Практикум: Навч. посіб. / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко– К.:Каравела, 2008.- 336 с.</li> </ol> <p><b>Допоміжна</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>5. Городиська В., Пантюк М., Міляєва В. Педагогіка та психологія вищої школи : тексти лекцій. – Дрогобич : Редакційновидавничий відділ ДДПУ, 2014. – с.</li> <li>6. Карамушка Л.М. Психологія освітнього менеджменту : навчальний посібник / Людмила Миколаївна Карамушка. – К. : Либідь, 2004. – 424 с.</li> <li>7. Карамушка Л.М. Тренінг «Психологічні основи управління змінами в освітніх організаціях» / Л.М. Карамушка // Актуальні проблеми психології: Організаційна психологія. Економічна психологія. Соціальна психологія / за ред. С.Д. Максименка, Л.М. Карамушки. – К. : Науковий світ, 2007. – Т. I. – Ч. 19. – С. 3-7.</li> <li>8. Національна доктрина розвитку освіти у XXI столітті <a href="http://univd.edu.ua/index.php?id=99&amp;lan=ukr">http://univd.edu.ua/index.php?id=99&amp;lan=ukr</a></li> <li>9. Національна доповідь щодо вступу України в Болонський процес. – К. : МОН України, 2005. – 31 с.</li> <li>10. Чернілевський Д.В. Педагогіка та психологія вищої школи : навч. посіб. / Д.В. Чернілевський, М.І. Томчук. – Вінниця : Вінницький соціально-економічний ін-т ун-ту Україна, 2006. – 402 с.</li> </ol> <p><b>Інтернет-ресурси</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. <a href="http://psylib.ukrweb.net/books/beloo01/index.htm">http://psylib.ukrweb.net/books/beloo01/index.htm</a></li> <li>2. <a href="http://www.bookzone.com.ua/books/psychology/">http://www.bookzone.com.ua/books/psychology/</a></li> <li>3. Велика бібліотека навчально-методичної літератури. <a href="http://metodportal.net">http://metodportal.net</a></li> <li>4. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського. <a href="http://www.library.edu-ua.net">http://www.library.edu-ua.net</a></li> <li>5. Електронна бібліотека. <a href="http://el-biblioteka.at.ua">http://el-biblioteka.at.ua</a></li> <li>6. Електронна бібліотека. <a href="http://books.tr200.net">http://books.tr200.net</a></li> <li>7. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) <a href="http://www.nbu.gov.ua/portal">http://www.nbu.gov.ua/portal</a></li> <li>8. Наукова періодика України (журнали та збірники наукових праць). <a href="http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc%5FGum/Vlush">http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc%5FGum/Vlush</a></li> </ol>

	9. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. <a href="http://www.nbuv.gov.ua">http://www.nbuv.gov.ua</a>
<b>Обсяг курсу</b>	<p><b>32</b> годин аудиторних занять. З них <b>16</b> годин лекцій, <b>16</b> годин практичних занять та <b>58</b> годин самостійної роботи (для студентів денної форми навчання)</p> <p><b>10</b> годин аудиторних занять. З них <b>6</b> годин лекцій, <b>4</b> годин практичних занять та <b>80</b> годин самостійної роботи (для студентів заочної форми навчання)</p>
<b>Очікувані результати навчання</b>	<p><i>Інтегральна компетентність:</i></p> <p>ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності, процесу навчання, що передбачає проведення досліджень та застосування певних теорій, методів соціальної роботи, соціально-психологічної реабілітації та науково-дослідної, науково-педагогічної діяльності характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.</p> <p><i>Загальні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</li> <li>• ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.</li> <li>• ЗК 10. Здатність працювати в команді.</li> </ul> <p><i>Фахові компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• ФК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.</li> <li>• ФК 11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.</li> <li>• ФК 13. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.</li> <li>• ФК 14. Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи.</li> </ul> <p><i>Програмні результати навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• ПРН 4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.</li> <li>• ПРН 8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.</li> <li>• ПРН 9. Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання.</li> <li>• ПРН 11. Організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командування та координувати командну роботу.</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ПРН 17. Самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок.</li> <li>• ПРН 18. Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи. Додатково для освітньо-професійних програм:</li> </ul>
<b>Ключові слова</b>	Психологія, професійна спрямованість, професійна соціалізація, професійна ідентичність, навчально-професійна діяльність, Я-концепція студента, професійно-педагогічне спілкування, студентська академічна група, професіоналізм, адаптація, професійна готовність.
<b>Формат курсу</b>	Очний, заочний
<b>теми</b>	<b>ДОДАТОК (схема курсу)</b>
<b>Підсумковий контроль, форма</b>	залік
<b>Пререквізити</b>	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Психологія», «Педагогіка», «Філософія».
<b>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</b>	Лекція, бесіда, інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм), виконання індивідуальних завдань, проектів.
<b>Необхідні обладнання</b>	Мультимедійний проектор, фліпчарт, маркери.
<b>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</b>	Семінарські заняття: (60 балів) - 4 семінари по 15 балів. Практичні заняття (20 балів) – 2 по 10 балів. МКР – 20 балів Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

<b>Питання до заліку</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Основні напрями реформування вищої освіти та науки у XXI столітті.</li> <li>2. Предмет і основні категорії психології вищої школи як нової галузі психологічної науки.</li> <li>3. Завдання психології вищої школи на сучасному етапі реформування вищої освіти в Україні.</li> <li>4. Типологічні особливості сучасних студентів.</li> <li>5. Спрямованість особистості студента (викладача) та результативність навчального процесу.</li> <li>6. Психологічні особливості студентської групи та її структура.</li> <li>7. Розвиток студентської групи, характеристика студентського колективу.</li> <li>8. Вплив темпераменту на пізнавальні здатності студента.</li> <li>9. Загальні та спеціальні здібності та їхній розвиток в процесі одержання вищої освіти.</li> <li>10. Характеристика педагогічного спілкування як форми педагогічної взаємодії.</li> <li>11. Вплив особистості викладача на навчально-виховний процес у вищій школі.</li> <li>12. Сприймання навчального матеріалу студентами.</li> <li>13. Закономірності запам'ятовування, збереження, відтворення.</li> <li>14. Забування та боротьба з ним.</li> <li>15. Вплив інтерактивного навчання на особистісну, пізнавальну та емоційну сферу особистості студента.</li> </ol>
<b>Опитування</b>	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

## ДОДАТОК

### Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1, 2	<b>Тема 1. Психологія вищої школи, її предмет, завдання та методи</b> Криза освіти. Основні напрями реформування вищої освіти та науки у XXI столітті. Предмет і основні категорії психології вищої школи як нової галузі психологічної науки. Завдання психології вищої школи на сучасному етапі реформування вищої освіти в Україні. Зв'язок психології вищої школи з іншими науками. Методологія і принципи	Лекція, 4 год.	4, 8, 9	Опрацювати матеріали лекції	1, 2 тиждень

	психологічного дослідження. Класифікація методів збору та інтерпретації емпіричних психологічних фактів. Поняття про методика психологічного дослідження.				
<b>3,4</b>	<b>Тема 2. Загальна психологічна характеристика студентського віку</b>	Семінарське заняття, 4 год. обговорення.	4  Інтернет-ресурси	Розкрити питання: 1. Психологічна характеристика студентства як періоду пізньої юності або ранньої дорослості. 2. Суперечливості та кризи студентського віку. 3. Вищий навчальний заклад - один із провідних чинників соціалізації особистості студента як фахівця. 4. Адаптація студента до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності. 5. Типологічні особливості сучасних студентів.	3, 4 тиждень
<b>5</b>	<b>Тема 3. Мотивація діяльності студента і викладача</b> Психологічна структура діяльності: мета, мотив, дія, знання, вміння, навички. Закономірності формування навичок. Породження і корекція діяльності. Види і особливості діяльності студентів. Навчання як діяльність. Навчальні стилі: риси, обмеження, переваги. Визначення навчального стилю. Корекція навчального стилю. Механізми наочності. Види і особливості діяльності викладача вищої школи: у навчальному процесі, у науковому дослідженні, у вихованні студентів.	Лекція, 2 год.	1, 3	Опрацювати матеріали лекції	5 тиждень
<b>6</b>	<b>Тема 4. Тренінг мотивації студентів до освітньої діяльності</b>	Практичне заняття, 2 год	6. 7  Інтернет ресурси	Підготувати тренінг розвитку мотивації до освітньої діяльності для студентів своєї групи.	6 тиждень
<b>7</b>	<b>Тема 5. Психологічні теорії, як основа сучасних методик викладання у ЗВО</b>	Лекція, 2 год.	2, 10	Опрацювати матеріали лекції	7 тиждень

	Основні психологічні теорії навчальних та розумових дій. Їх використання в процесі викладання навчальних дисциплін у ЗВО.				
8	<b>Тема 6. Висвітлення проблематики психології вищої школи у фахових періодичних виданнях</b>	Практичне заняття, 2 год. Презентація, дискусія.	1, 5, 6  Інтернет ресурси	Підготувати повідомлення про проблематику психології вищої школи у фахових періодичних виданнях.	8 тиждень
9	<b>Тема 7. Особистість студента і викладача</b> Структура особистості та її розвиток. Спрямованість особистості студента (викладача) та результативність навчального процесу. Розвиток особистості студента під час навчання у ВНЗ. Вплив особистості викладача на навчально-виховний процес у вищій школі. Самосвідомість – «Я-концепція» та мотивація навчання студента в ВНЗ. Самооцінка та рівень домагань студентів, їхній вплив на ефективність навчання. Вибір життєвого стилю. Гендерні ролі та гендерні проблеми у вищій школі.	Лекція, 2 год.	3, 4	Опрацювати матеріали лекції	9 тиждень
10	<b>Тема 8. Психологія студентської групи</b>	Семінарське заняття, 2 год.  обговорення.	3, 4, 5  Інтернет-ресурси	Розкрити питання: 1. Психологічні особливості студентської групи та її структура. 2. Розвиток студентської групи, характеристика студентського колективу. 3. Міжособистісні стосунки у студентській групі. 4. Проблема керівництва та лідерства у групі, функції студентського лідера. 6. Психологічні особливості студентського самоврядування.	10 тиждень
11	<b>Тема 9. Індивідуальні особливості студента і його адаптація до навчання у ЗВО</b> Темперамент і темп та ритм навчальної діяльності. Вплив темпераменту на пізнавальні здатності студента. Темперамент у адаптації студента до	Лекція, 2 год.	3, 4, 10	Опрацювати матеріали лекції	10 тиждень



	навчання у вищій школі. “Притирка” темпераментів студентів і викладачів. Характер як система індивідуальних особливостей особистості. Акцентуації характеру та психічне здоров’я. Здібності – база для ефективного навчання. Загальні та спеціальні здібності та їхній розвиток в процесі одержання вищої освіти. Обдарованість, талант, геніальність.				
12	<b>Тема 10. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача та студента</b>	Семінарське заняття, 2 год. обговорення.	3, 4 Інтернет-ресурси	Розкрити питання: 1. Характеристика педагогічного спілкування як форми педагогічної взаємодії. 2. Психологічний аналіз педагогічної взаємодії викладача і студентів. 3. Характеристика педагогічних позицій викладача у спілкуванні зі студентами. 4. Протиріччя педагогічної взаємодії і бар'єри в педагогічному спілкуванні, їхні причини та шляхи регулювання. 5. Діалогічне спілкування як умова ефективної педагогічної взаємодії викладача і студентів.	12 тиждень
13	<b>Тема 11. Пізнавальна діяльність студентів</b> Сприймання навчального матеріалу студентами. Типи сприймання і здатність до вивчення відповідних дисциплін. Увага: властивості, види, механізми. Організація групової та індивідуальної уваги студентів в процесі навчання. Увага – запорука ефективного навчання. Процеси і види пам'яті. Закономірності запам'ятовування, збереження, відтворення. Забування та боротьба з ним. Відтворення матеріалу на іспитах (заліках, контрольних	Лекція, 2 год.	3, 4	Опрацювати матеріали лекції	13 тиждень

	роботах, колоквиумах тощо). Засоби та вправи для розвитку пам'яті. Мислення в навчальному процесі у вищій школі. Проблема розуміння.				
<b>14</b>	<b>Тема 12. Тренінг запобігання та подолання протиріч та конфліктів у педагогічній взаємодії</b>	Практичне заняття, 2 год	5, 6, 7 Інтернет ресурси	Підготувати тренінг із запобігання та подолання протиріч та конфліктів у педагогічній взаємодії для студентів своєї групи.	14 тиждень
<b>15</b>	<b>Тема 13. Психологічні засади інтерактивного навчання</b> Підхід, центрований на студенті. Психологічне забезпечення методик, що використовуються в інтерактивному навчанні. Вплив інтерактивного навчання на особистісну, пізнавальну та емоційну сферу особистості студента.	Лекція, 2 год.	5, 10	Опрацювати матеріали лекції	15 тиждень
<b>16</b>	Модульний контроль	2 год	1-10		16 тиждень



доц. І.Р. Субашкевич